

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, Ο ΣΤΑΥΡΑΕΤΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

(Κατ' αφήγησιν τοῦ συντρόφου τοῦ ἡρωικοῦ κλέφτη, Φραγγίστα)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγου-
μένου)

Π' τοὺς Κατσαντωναίους σκοτώθηκαν στὴ μάχη αὐτὴ δώδεκα. Ἀνάμεσα στοὺς δώδεκα αὐτοὺς ἦταν κι' ὁ περίφημος κλέφτης, ὁ νουνὸς τοῦ Κατσαντώνη, ὁ γηραιὸς Δίπλας.

Ἐνα βόλι τὸν χτύπησε στὸ στήθος, ἐνῶ πολεμοῦσε στὴν πρώτη γραμμὴ καὶ τὸν σώρ-ασε κάτω νεκρὸ!...

Τὰ παλληκάρια τοῦ Κατσαντώνη θρήνησαν πικρὰ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ πρώην καπετάνιου τους.

Ὁ ἴδιος ὁ σιδερόκαρδος Κατσαντώνης δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὴ μεγάλη του λύπη ὅταν εἶδε τὸν ξακουστὸ πολεμιστὴ νεκρὸ.

Τὰ μάτια του βούρκωσαν.

Διάταξε νὰ σκάψουν τὸν τάφο τοῦ νουνοῦ του κάτω ἀπὸ τὰ ἔλατα κι' ἔστρωσε μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια τὸ κιβώρι τοῦ Δίπλα, μὲ μοσχοβολιστὰ κλαριά.

Κατὰ τὴ μάχη αὐτὴ ἔδειξε μεγάλη παλληκαριὰ κι' ὁ Γιάννης Φραγγίστας, ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ διαλεχτὰ παλληκάρια τοῦ Κατσαντώνη καὶ πρόγονος τοῦ Ἑπαμ. Φραγγίστα, στὸ ὁποῖο διηγήθηκε κατόπιν τὴν ἱστορίαν τῶν Κατσαντωναίων.

Ὁ Γιάννης Φραγγίστας πολεμοῦσε ἐμπρός, ἐμπρός. Πάνω λοιπὸν στὸ χαλασμὸ τῆς ἐξορμήσεως τῶν Κατσαντωναίων, ἔνοιωσε ἓνα χέρι νὰ τὸν ἀρπάξῃ ἀπ' τὸ μπράτσο.

Ὁ Φραγγίστας δὲν ἔβλεπε τὴ στιγμὴ αὐτὴ οὔτε τὴ μύτη του. Τόσο πυκνὸς ἦταν ὁ καπνὸς γύρω του. Νόμιζε λοιπὸν, πὼς ἦταν κάποιος ἀπ' τοὺς συντρόφους του, κάποιος πληγωμένος ποὺ ζητοῦσε τὴ βοήθειά του καὶ τοῦ φώναζε:

—Τί εἶνε, ὁρέ; Τί ἔπαθες;

Μιά κραυγὴ λύσσης ἀντήχησε τότε στ' αὐτιά του:

—Τὸν ἔπιασα τὸ γκισιόρη!

Ἦταν κάποιος Ἀρβανίτης πολεμιστῆς, ποὺ τὸν κρατοῦσε ἀπ' τὸ χέρι σφιχτὰ.

Ὁ Φραγγίστας ὅμως δὲν ἦταν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὰ χάνουν εὐκολά. Ἀρπάξε τὸν Ἀρβανίτη ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ κυλίστηκεν κ' οἱ δυὸ στὸ γῶμα, ὅπου ἄρχισαν νὰ παλεύουν σὰν λυσσασμένοι.

Γάλευαν ἀρκετὴ ὥρα, σὰν τὰ θηρία: Χτυπιόντουσαν, κυλιόντουσαν πότε ἐδῶ, πότε ἐκεῖ, σφιχτὰ γατζωμένοι, ἀγκομαχοῦσαν...

Πάνω στὴ λυσσασμένη αὐτὴ πάλη, ὁ Φραγγίστας κατάλαβε πὼς εἶχε ἀπομείνει ὁλομόναχος ἀνάμεσα στοὺς Ἀρβανίτες.

Οἱ Κατσαντωναῖοι εἶχαν ἀπομακρυνθῇ, τρέχοντας στὰ γύρω βουνά.

Ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος!

Ἐσφίξε τότε τὰ δόντια του ὁ ἀπελπισμένος κλέφτης, ἔβαλε τὰ δυνατὰ του κι' ἄρπαξε τὸ καρυοφύλλι τοῦ πόδταν πεσμένο πλάι του. Τ' ἄρπαξε καὶ μὲ τὸ κοντάκι του χτύπησε δυνατὰ τὸν Ἀρβανίτη στὸ κεφάλι.

Μούγγρισε σὰν ζωντανὸ ὁ Ἀρβανίτης. Ποτάμι ἀνάβρυσε τὸ αἷμα ἀπ' τὴν πληγὴ καὶ τὸν τύφλωσε. Ἀναγκάστηκε λοιπὸν ν' ἀφήσῃ τὸν ἀντίπαλό του...

Μὰ δὲν εἶχε γλυτώσει ἀκόμα ὁ Φραγγίστας.

Ὁ κίνδυνος τὸν ἔζωνε ἀπὸ παντοῦ.

Ὁση ὥρα πάλευε δηλαδὴ μὲ τὸν Ἀρβανίτη, ἓνα πλῆθος ἀπὸ ἄλλους Ἀρβανίτες πολεμιστὰς εἶχε μαζευτῇ γύρω τους.

Ὅλοι αὐτοὶ εἶχαν σηκώσει τὰ καρυοφύλλια τους καὶ σημάδευαν, ἔτοιμοι νὰ τ' ἀδειάσουν ἀπάνω στὸν Ἕλληνα κλέφτη,

ἂν ἔβγαине νικητής.

Θὰ τὸν εἶχαν σκοτώσει μάλιστα ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα, ἀλλὰ φοβόντουσαν μήπως χτυπήσουν τὸ σύντροφό τους πυροβολώντας.

Μόλις λοιπὸν ὁ Φραγγίστας ξέφυγε ἀπ' τὰ χέρια τοῦ ἀντιπάλου του καὶ τινάχτηκε ὀρθίος, μιὰ ὁμοβροντία ἀντήχησε.

Οἱ Ἀρβανίτες ἀδειασαν, ὅλοι μαζί, ἀπάνω του τὰ καρυοφύλλια τους. Μὰ ὁ σβέλτος κλέφτης πρόφτασε νὰ πιδήσῃ πλάι καὶ τὰ βόλια τὸν πῆραν ξώδεμα, τρυπώντας τὰ ρούχα του μονάχα.

Ἀρχισε ὕστερα νὰ τρέχῃ, γρήγορος σὰν ζαρκάδι πρὸς τὶς δασεὲς θουνοκορφές, στὶς ὁποῖες εἶχαν καταφύγει καὶ οἱ ἄλλοι Κατσαντωναῖοι.

Οἱ Ἀρβανίτες ἐξακολούθησαν νὰ τὸν πυροβολοῦν, μὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Κι' ἔτσι σώθηκε τὸ γενναῖο αὐτὸ τοῦ Κατσαντώνη παλληκάρι.

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΑΔΑ

Μετὰ τὴ μάχη μὲ τὸν Ἄγιο Μουχουρτάρη, ὁ Κατσαντώνης ἔμεινε ἐπὶ ἓνα μῆνα πάνω στ' ἀπάτητα λημέρια του, χωρὶς νὰ τολμήσῃ κανένας νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ.

Γιὰ νὰ τοῦ μῆνα, ἓνας μαντατοφόρος ἔφτασε στὸ λημέρι τοῦ Κατσαντώνη. Ζήτησε τὸν ἴδιο τὸν καπετάνιο καὶ τοῦδωσε ἓνα γράμμα. Τὸ γράμμα αὐτὸ προερχόταν ἀπ' τὴ Λευκάδα. Ἐγγραφὴν στὸν Κατσαντώνη ὁ Ἕλλην Παπαδόπουλος, στρατηγὸς στὸ Ῥωσικὸ στρατὸ—ὅπως καὶ σ' ἄλλο κεφάλαιο ἐγράψαμε—κι' ὁ ἐπίσκοπος Ἀρτῆς Ἰγνάτιος.

Ὁ Παπαδόπουλος σύστηνε στὸν Κατσαντώνη νὰ διπλασιάσῃ, ἂν ἦταν δυνατόν, μὲ κάθε τρόπο τὸν ἀριθμὸ τῶν παλληκαριῶν του καὶ νὰ πῇ στὴ Λευκάδα. Στὶς ἀκτὲς τῆς Στερεᾶς, ἀντίκρου ἀκριβῶς στὴν Ἀγία Μαύρα, θάσταν βάρκες νὰ τοὺς πάρουν.

Ὁ Κατσαντώνης δὲν ἔχασε καθόλου καιρὸ.

Ἀρχισε ἀμέσως νὰ στρατολογή παλληκάρια ἀπ' τὰ χωριά τῶν Ἀγραφῶν καὶ, μέσα σὲ λίγες μέρες εἶχε συγκεντρώσει γύρω του διακόσιους διαλεχτοὺς συντρόφους.

Μὰ τὸν ἴδιο καιρὸ τοῖμα ζόντουσαν νὰ χτυπήσουν τὸν Κατσαντώνη κ' οἱ Ντερβγάδες τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ξεθαρεμένοι ἀπ' τὴ νίκη—ἂν μὴ ρῇ νὰ τὴν ὀνομάσῃ κανεὶς νίκη—τοῦ Ἄγου Μουχουρτάρη.

Οἱ Ντερββενάγδες αὐτοὶ, ἔχοντας στὶς διαταγὰς τους δυὸ χιλιάδες πολεμιστὰς, εἶχαν ξεκινήσει κιόλας γιὰ τὰ λημέρια τοῦ Κατσαντώνη. τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν ἐξοντώσουν.

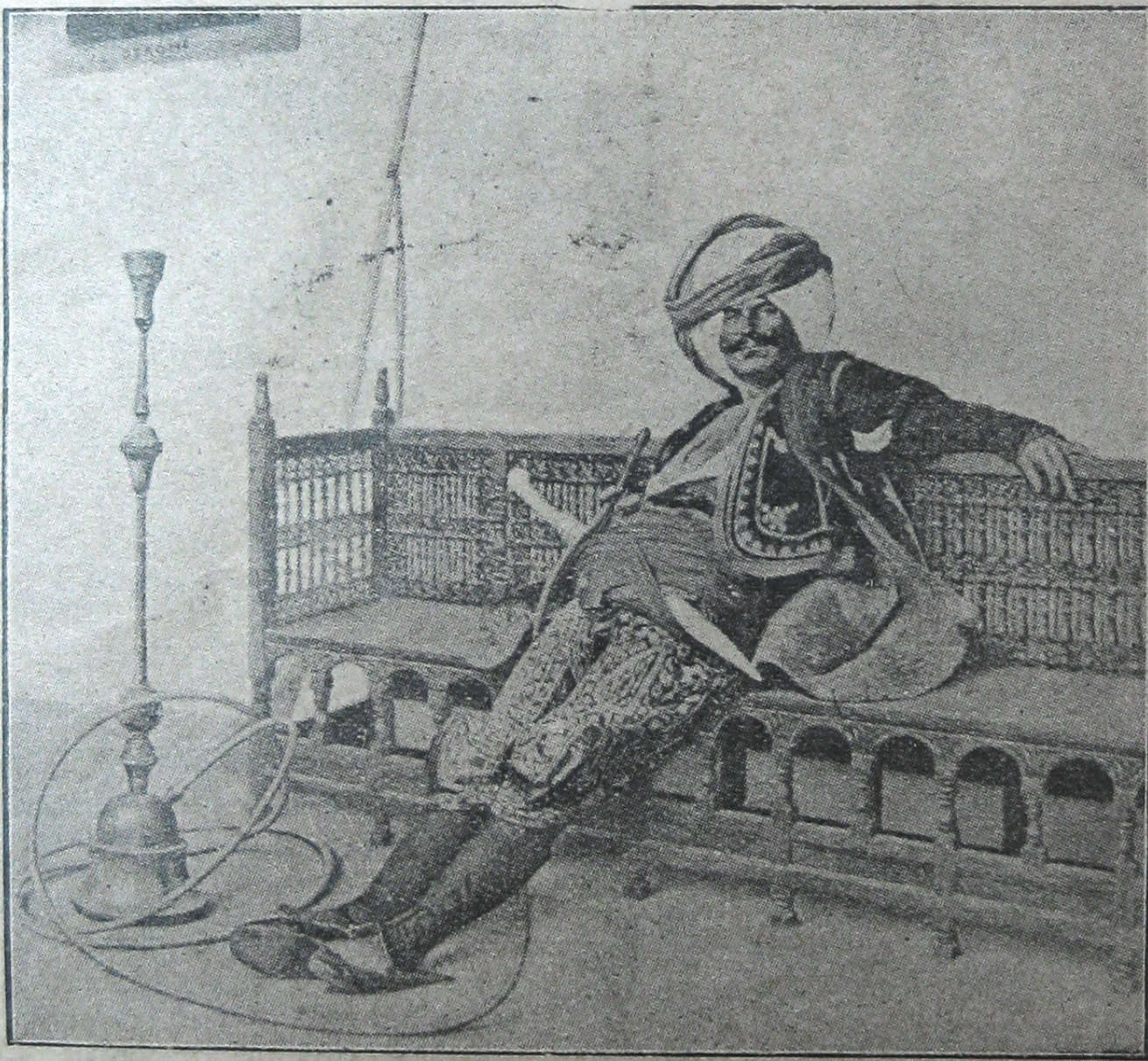
Ὁ Κατσαντώνης ἔμαθε ὅλες αὐτὲς τὶς προετοιμασίαις τῶν ἐχθρῶν του. Κι' ἂν καὶ βιαζόταν νὰ φύγῃ γιὰ τὴ Λευκάδα, ἀποφάσισε νὰ δώσῃ μιὰ τελευταία μάχη, νὰ συντρίψῃ τοὺς Τουρκαλθανοὺς καὶ νὰ ἱκανοποιηθῇ γιὰ τὸ κακὸ ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ πάθῃ κατὰ τὴ σύγκρουσί του μὲ τὸ σῶμα τοῦ Ἄγου Μουχουρτάρη.

Τὴν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ ὁ Κατσαντώνης τὴν εἶπε στὰ παλληκάρια του καὶ τοὺς ζήτησε τὴ γνώμη τους. Καὶ τὰ παλληκάρια του—ὅπως ἦταν ἄλλωστε καὶ φυσικὸ—πέταξαν ἀπ' τὴ χαρὰ τους, μαθαίνοντας πὼς θάχαν καινούργιο πανηγύρι μὲ τοὺς Ἀρβανίτες.

Ἀπεφάσισε λοιπὸν ὁ τολμηρὸς κλέφτης νὰ πιάσῃ μιὰ ὀχυρὴ θέσιν στὰ μέρη τοῦ Ξηρόμερου, «Γουστρες» τὴ λέγανε οἱ χωριάτες, καὶ νὰ περιμένῃ ἐκεῖ τοὺς Ντερββενάγδες ποὺ γύριζαν νὰ τὸν βροῦν καὶ νὰ τὸν χτυπήσουν. Τοποθέτησε ἐκεῖ σὲ κατάλληλα ταμπύρια τοὺς συντρόφους του καὶ περίμενε ἀνυπόμονοι νὰ φανοῦν οἱ Ἀρβανίτες.

—Μὰς σκότωσαν ἔντεκα παλληκάρια καὶ τὸ Δίπλα, οἱ σκί-λοι! εἶπε ὁ Κατσαντώνης στοὺς συντρόφους του. Μὴν τὸ ξεχνάτε αὐτό. Πρέπει νὰ πάρουμε τὸ αἷμα μας πίσω.

(Ἀκολουθεῖ)



Ἀρβανίτης Ντερββένάγας
(Πίναξ τοῦ Ζερῶμ)